

Posudek diplomní práce Kateřiny Anny Kožnerové: Humova kritika poznání

Diplomní práce Kateřiny Anny Kožnerové je věnována filosoficky velmi důležitému a zároveň neméně obtížnému tématu – ustavení a možnostem vyvrácení Humova skepticizmu. Autorka si tedy tématem, které zvolila, situaci nijak neulehčuje. Pouští se na půdu nesnadné spekulativní filosofie a pokouší se na ní pracovat samostatně.

Práce je psána s velkým zaujetím pro Humovu filosofii a otázky, které nastoluje. Autorka si pro své zkoumání připravuje půdu tím, že stručně popisuje Humův život a ještě stručněji jeho místo v dějinách filosofie. Pak již věnuje pozornost rozborům Humových názorů na nejrůznější filosofické i etické problémy. Tuto kapitolu nazvala „Principy Humovy filosofie v obecnějším smyslu“. Snaží se zde vycházet zejména ze stěžejního Humova díla „Zkoumání o lidském rozumu“ a vytyčuje svou hlavní tezi, že základem je Humovo rozlišení mezi „vztahy idejí“ a „dění faktů“. Jak se později ukáže, je pro ni toto vymezení důležité především s ohledem na Husserlovu kritiku Huma. Tato část práce obsahuje i velké pasáže věnované Humově kritice víry a „maškarády pověr“, ke které se bude diplomantka opět vracet i v části následující.

Nejdůležitější kapitolou práce je část nazvaná Humova teorie poznání /ve shodě s názvem celé práce/. Zde především rozebírá základní důvody a principy Humova skepticizmu, ale i způsoby ustavování proudu zkušenosti a využívání zkušenosti jako atomární. Snaží se postupovat v intencích Humovy argumentace a zároveň ji kriticky rozebírat. Určitým problémem je zde přetíženost textu vlastními příklady, které mohou občas působit simplifikujícím dojmem. Ocenit je třeba to, že autorka se poctivě snaží nacházet vždy argumenty pro i proti předkládaným Humovým tezím.

Poslední část práce působí trochu jako přílepek a je i věcně nejspornější. Diplomantka ji nazvala „Pokusy o vyvrácení Humovy filosofie a jejich výsledky“. Na velmi malé ploše se zde pokouší rozebrat Leibnizovu, Kantovu a pak ještě Husserlovu kritiku Kanta. Správně upozorňuje, že se zařazení Leibnize do této části práce je problematické, ale dostatečně vysvětluje jeho důvody. Jiné je to se zbývajícími dvěma autory. Pokud jde o Kanta, je zde zásadním problémem již to, že téměř v každé citaci jsou věcné chyby. Autorka zaměňuje termíny, které mění věcný význam Kantova textu (např. podmínky místo výjimky, souvislosti místo obecnosti) a v citacích vynechává jejich části tak, že se potom občas změní předmět výroku. Husserlovo pojetí je pak naprosto zkratkovité – autorce na ně stačí dvě a půl stránky textu. Navíc dochází ke spornému konstatování, že „Husserl nebyl schopen objevit způsob, jak rozvrátit Humovu koncepci kauzálního nexu z ní samé“. A „zaútočil zevně, fenomenologickou metodou“.

Určitým problémem práce je i nedostatečná strukturace textu, v němž se některé problémy opakují, prolínají se v něm neustále hlavní linie a autorčiny odbočky, a proto se v něm čtenář špatně orientuje.

Pro rozpravu nad prací navrhuji následující otázky:

Jak autorka chápe Kantův pojem „čistá přírodověda“ a jaké místo v ní má smyslovost?

Jak rozumí své větě ze str.89: Navíc ještě jsem četl věcnost zajímavou

Vysvětlení základních rozdílů mezi pojmem zkušenost u Kanta a u Huma

Celkově hodnotím práci jako poctivý pokus o samostatnou filosofickou práci, založenou na kritické práci s Humovým textem. Vzhledem k této části práce ji také doporučuji klasifikovat stupněm velmi dobře.

M. Blažková